С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Иван Цветанов Иванов - доцент по гражданско и семейно право (05.05.08)

член на научно жури, определено със Заповед № РД-09-42/20.05.2014 г. на Заместник-директора на Институт за държавата и правото при БАН, за публична защита на дисертационния труд на Калоян Руменов Монев на тема „Отговорност за вреди, причинени чрез използване на компютърни системи и глобалните мрежи”

за присъждане на образователната и научна степен „доктор по право” в професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Гражданско и семейно право”

I. Обща оценка на докторанта и на представения дисертационен труд

Калоян Руменов Монев е зачислен като докторант в редовна форма на обучение по научната специалност „Гражданско и семейно право” (05.05.08) в секцията по гражданскоправни науки на Института за правни науки (ИПН, сега Институт за държавата и правото (ИДП) при БАН на 17.10.2006 г. Впоследствие, през 2010 г. и през 2013 г., със съответни заповеди на директора на ИПН са освободени научните ръководители на докторанта и са му определени нови такива. Г-н Калоян Монев има шест публикации, свързани с темата на дисертационния труд, което обстоятелство демонстрира устойчивост в научноизследователските интереси на докторанта към несъмнено актуалната и дисертабилна тема за отговорността за вреди, причинени чрез използване на компютърни системи и глобалните мрежи. Докторантът е отчислен с право на защита със Заповед № 55/16.04.2010 г. на Директора на ИПН при БАН.

През време на докторантурата си Калоян Руменов Монев е положил предвидените по докторската си програма изпити.

Дисертационният труд е подготвен под научното ръководство на акад. д.ю.н. Чудомир Големинов, ст.н.с. д-р Велина Тодорова и доц. д-р Вълчин Даскалов. Той е в обем 176 стр. Направени са 264 бележки под линия. Библиографската справка на труда (79 заглавия) включва използвана научна и научно-приложна литература на български и английски езици.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представения дисертационен труд

Значимостта на представения за защита дисертационен труд се определя от няколко основни фактора. На първо място това са актуалността и особено модерното звучене на изследваната проблематика. На второ място тази значимост се предопределя и от обстоятелството, че това е първото в българската правна литература цялостно монографично изследване, посветено на същността, хипотезите и особеностите на отговорността за вреди, причинени в електронна среда. Не на последно място значимостта на изследването се проявява и в редицата състоятелни и добре обосновани предложения за усъвършенстване на относимото към изследваната материя действащо законодателство, а също така и за създаването на нови правни разпоредби в случаите, когато това е необходимо според автора на дисертационния труд.

Основните научни и научно-приложни резултати и приноси на докторанта се проявяват в представения за защита дисертационен труд чрез:

- въвеждане и изясняване на съдържанието и общите и особени характеристики на правното явление „компютърен деликт" и за дефинирането му като специфичен подвид на деликтната отговорност (стр. 40-57);

- задълбоченото изследване на спецификите за реализация на гражданска отговорност в електронна среда, включително и на проблематиката, свързана с трансграничния й характер в редица случаи;

- намирането на рационални аргументи за подкрепа на идеята за въвеждане в действащото българско право на допълнително наказателно обезщетение, наред с компенсаторното такова, в редица хипотези като например хакерство, компютърни измами и Интернет-пиратство (стр. 26-27);

- аргументацията за разширяване на отговорността към собственика на електронното устройство, без да се издирва конкретния причинител (стр. 32);

- удачното и добре обосновано предложение de lege ferenda за регламентация на специална обективна отговорност на родител в случаите, когато са причинени вреди от компютърен деликт чрез използване на домашно електронно устройство (стр. 62-63);

- изследване и анализ на основните фактически състави на компютърен деликт, както и на техните особености (глава втора, параграфи 1-3 от дисертационния труд) и др.

По мое убеждение тези резултати и приноси доказват не само широките и задълбочени теоретични познания на докторанта в областта на почти цялото частно право (гражданско, облигационно, международно частно право и право на интелектуална собственост), но и неговите правна култура и способности за самостоятелни научни изследвания. Представения от г-н Калоян Монев дисертационен труд е доказателство и за това, че той успешно се е справил със сериозното предизвикателство да изследва и анализира тази нелека за един млад учен материя.

III. Критични бележки и препоръки

Към докторанта може да се отправи една съществена препоръка, която няма за цел да дискредитира достойнствата на представения от него дисертационен труд, а цели да провокира творческо-изследователския му подход и усещане за прецизност и систематика. Тя предполага освобождаване на труда, който безспорно е посветен на частноправна проблематика и е с ясно определени задачи и обхват, от материя, която е несвойствена за този дял от правото, като например тази за компютърните престъпления, или която има чувствително обществено измерение към определен времеви момент, но която отново стои като чуждо тяло в него, като например тази, посветена на споразумението АСТА.

IV. Заключение

В заключение изразявам положителната си оценка, че представения за защита пред научно жури дисертационен труд на тема „Отговорност за вреди, причинени чрез използване на компютърни системи и глобалните мрежи” отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българска академия на науките за получаване на образователната и научна степен „доктор”, поради което предлагам на Калоян Руменов Монев - докторант в Секция „Гражданскоправни науки” на Института за държавата и правото при БАН – да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Гражданско и семейно право”.

Дата: 11.08.2014 г. **Член на журито:**

доц. д-р Иван Цветанов Иванов